

A szatymazi rizling jó ízéért

Reagens vegyiannyaggal vizsgálják, hogy a leszállított must nincs-e cukorral édesítve

Jól bent vagyunk már az őszenben, de Kistelek és Pusztamérges körzetében áll még a szüret, ha a vége felé jár is. A Szeged környéki homokok szőlőinek leve jórészt már az Állami Pincegazdaság, a szövetkezetek és az egyéni gazdák hordóiban áll forrásban, vagy annak indulóban. Csak legyen elég hordó, mert az idei szőlőtermés mind mennyiségben, mind pedig minőségben jól fizetett. A nyár végi és az őszi eleji esők szépen kifejlesztették a szőlőszemeket, és ahogy mondják is: súlyos, lédús fürtök kacsintottak a tőkékre a szüretelőkre.

Kitűnő termés

A Szeged környéki homokon 1951-ben volt az ideighez hasonló szőlőtermésünk. Egy katasztrális holdról átlagban 19, 20, 22 métermázsányi szőlőt szüreteltek le a mostani őszen, bár korántsem teljes még az összesítés. Egy azonban bizonyos: a Csongrád megyei Állami Pincegazdaság célgazdaságában holdanként 31 métermázsás szőlőtermést mértek. Csongrád megyében a múlt esztendői szőlőtermés átlaga viszont alig érte el a holdankénti 12 és fél, 13 métermázsát, s a borok sem voltak olyan jók se izre, se színre.

A mostaniak azonban színesebbek és izre is jobban itatják magukat. S míg tavaly 17 ezer métermázsás szőlőt tudott feldolgozni és feldolgozni a Csongrád megyei Pincegazdaság, addig az idén 53 ezer hektár borra kötött szerződést — szőlőre, mustra egyszerű vagy kétszer fejtett borra — a szőlőtermelőkkel.

Igen édesek a mustok

A mustok cukorfoka általában jó, 19—22 cukorfokos mustot visznek a termelők a pincegazdaságba. Hogy a must cukorfoka milyen, az nem közömbös a termelőknek, hiszen a minőség alapján progresszíven fizetnek érte, éspedig ugyanannyit, mint amennyit rossz termés esetén is fizettek. Az idei jó és bő termés láttán nem nyomták le az árakat, mint ahogy azt a kapitalista belfelvásárlók valamikor tették. Az államnak az az érdeke, hogy a szőlőtermelők jövőre is, és minden esztendőben egyre jobban gondozzák, műveljék, tegyék kulturálttá szőlőgazdaságukat, így öregítve a magyar borok jó hírét ország-világ előtt.

Erről egyébként megfelelő intézkedéssel is gondoskodnak. Kizárt dolog, hogy valaki is feleresztett cukorfokú mustot próbáljon a pincegazdaságba csempészni természetes, magas cukorfokú must gyanánt, hogy meg

nem érdemelten magas jóvedelemhez jusson.

A család azonnal kiderül!

A hamisítást az idén rendkívül szigorúan ellenőrzik, s ahol a legkisebb gyanú is felmerül, a mustot vegyi vizsgálatnak vetik alá. A magyar borok jó minősége érdekében az idén először alkalmaznak reagens vegyi anyagot, amely a vizsgálatnál megismeríti a répacukorral édesített mustot, s a család azonnal kiderül. A hamisítóval szemben pedig eljárnak az igazságügyi szervek.

A Szeged környéki jó borokat termő szőlőökben eddig egy példa akadt arra, hogy valaki mustot hamisított, jó bornak kiáltva ki előre is a gyengébb cukorfokú mustot. Borsány községben fordult elő, hogy az egyik gazda idegen, savas ízű mustot akart értékesíteni. A minőségvizsgáló azonnal mintát vett, hogy megállapítsa, milyen idegen anyaggal avatkoznak a must természetén, jó ízébe. A vizsgálat még ott a helyszínen kiderítette, hogy nem tör-

tént semmilyen rossz szándékú beavatkozás a must minőségébe, csupán a kezelésében történt hiba.

Nem sikerült a „minősítés”

Egy másik esetben azonban szigorúan eljártak. A pincegazdaság röskei felvására telepére közel 600 liter cukrozott mustot vitt be Megyeri József, Röske-Nagyszéksós 482. szám alatti termelő. A gyanúra rögtön reagált a reagens vegyi anyag, s bizony kimutatta, hogy a csalafinta gazda 20 kiló kristálycukorral akarta „minősíteni” mustját, és az érte járó nagyobb summa pénzt zsebre vágni.

A pénzügyőrök azonnal a helyszínre siettek. Megyeri József pedig beismerte a mustcukrozást »magas tudományát«. Ez az egyetlen példa szinte elvesz a becsületes szőlőtermelők nagy táborában, de ez is okulás arra, hogy a csaló, a hazug embert hamarabb utólni, mint a sánta kutyát.

A reagens vegyi anyag ott van minden átvevőhelyen, így örökdölvén a Szeged környéki homokos területek jó borainak minőségén, a pusztamérgesi kádárén, a szatymazi rizlingén, az üllési aranyosén, és a többi területek szép színű, jó ízű borain. (földi)

Kétezer gyermekkerékpár

A múlt évi, mintegy 350 millió forint értékű csehszlovák—magyar szövetkezeti árucsereforgalmi megállapodás sikeres, mindkét fél részére előnyös lebonyolítása után az idén is igen élénk és hasznos kereskedelmi kapcsolat alakult ki a két ország szövetkezetei között. Az érvényes megállapodás szerint a szállítások zavartalanul folynak. A közeli napokban az üzletekbe kerül, karácsonyi ajándék-előlegként, a Csehszlovákiából szállított 2000 — húszas méretű — gyermekkerékpár. A csinos kis kerékpárok 10—12 éves gyermekek részére készültek.

Bútort, villanytűzhelyet, elektromos hűtőszekrényt lehet majd vásárolni üzemi utalvánnyal

Az elmúlt hónapokban nagy népszerűsége tett szert a dolgozók körében az úgynevezett »mosógép-akció«. Az utóbbi hetekben már annyi a mosógép az üzletekben, hogy a gyártás felfutása eredményeként —, hogy sorbanállás nélkül is hozzájuthatnak a vásárolni szándékozók. Így lassacskán elvesztette létjogosultságát ez az akció, de vannak olyan köz-

Ünnepi hét a Mérey utcai általános iskolában

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom közelgő ünnepének tiszteletére a szegedi Mérey utcai általános iskolában ünnepi hetet rendeznek. Az ünnepi hét idején tanítás előtt naponta ismerteti a történelem szakos tanár a tanulókkal a forradalom naponkénti eseményeit.

A tízperces megemlékezések hangulatát egy-egy forradalmi dallal, vagy költeménnyel emelik.

Azok a pártások, akik legszívesebben szavalnak, a november 6-án tartandó iskolai ünnepségen is dobogóra léphetnek.

A nyolcadik osztályosok ismét megindították az olvasómozgalmat, s ennek keretében irodalmi délutánt tartanak. »Hősök az irodalomban« címmel.

Tanáraik ugyancsak komoly munkával és több új kezdeménnyel várják a nagy ünnepet. Hat olyan bemutató tanítást szerveznek, melyeken a materialista világnézetre nevelés és a kommunista erkölcsre nevelés példásan érvényesül. Baráti találkozót is rendeznek az első osztályos tanulók szüleivel, hogy hamarabb megtalálják a közös utat a gyermeknevelés kérdéseiben.

Meghívják az iskolába vezető forradalmárokat, akik az úttörők őrsi gyűlésein történelmi élményeikről beszélnek a mai fiataloknak.

A 6-4 megemlékező ünnepségen olyan idős forradalmár mond beszédet, aki 1917-ben maga is harcolt Oroszországban a szocialista forradalom győzelméért.

Új lakástulajdonosok megvendégelik a házépítőket

A napokban költözött be negyven új lakástulajdonos Szegeden a Török utca 7/b. számú új bérházba. Mindannyian csinos, egészséges lakásokhoz jutottak, amelyért hálásak államunknak, de a ház mielőbbi elkészülésén fáradozó építőmunkásoknak is. Ezért az új lakók elhatározták, hogy baráti vacsorára hívják meg a Csongrád megyei Építőipari Vállalatnak házukon munkát végző dolgozóit, s a Szegedi Ingatlankezelő Vállalat műszakijait és több más dolgozóját is. A vacsora ismerkedési estét ma, szombaton rendezik meg az Ingatlankezelő Vállalat Jósika utcai kultúrtermében.

Ez a találkozó egyben jó alkalom arra is, hogy az új ház lakói minél közvetlenebb kapcsolatba kerüljenek egymással. Erre máris jó alap van, amit bizonyít, hogy mindjárt beköltözésük után közös akcióba fogtak: a maguk költségén szereltek fel száritó drótokat a padlásra és a ház minden ablakára biztosítást kötöttek.

Egy fűrés — 60 forint

ELŐJÁRÓBAN szeretném leszögezni, hogy nem kenyerem a fűrés. De azt már megsemmisíthetném szó nélkül, hogy némelyek lelkiismeretfurdalás nélkül »megfűrészik«, avagy megvágják embertársaik pénztárcáját. Már pedig a Széchenyi téren, az Állami Áruház mellett lévő szegedi Óra és Ékszer KTSZ 8-as számú fiókjában ezt tették. Hogyan? Íme a hiteles történet:

Férjürem elfelejtette óráját felhúzni, s amikor megállt, azt hitte, elromlott. Férfitársam szerint előkerült hát a bicska, s a következő pillanatban máris halk recsegés jelezte, hogy eltört egy alkatrész. Mit csinálhat erre a feleség? Zsembeskedve bár, de elvittem az órát megjavíttatni. Így tévedtem be az első utamba kerülő, már említett Órajavító KTSZ-be, ahol alapos vizsgálat alá vették az órát, majd szakszerűen közölték:

— Bizony, itt nagy baj van, mert eltört egy fogaskerék. A javítás hosszabb ideig tart, mert fel kell küldeni Pestre alkatrészt. A javítás mindössze 120 forintba kerül. Két hét múlva lehet érte jönni.

KISSÉ meglepettem az összeg hallatára, de mit tehettem mást, otthagytam az órát. A kitűzött napon aztán elmentem az óráért, ami pillanatok alatt elő is került a fiókból. Már éppen nyúltam a pénztárcámért, amikor sajnálkozva a következőket mondták:

— Nem kaptunk alkatrészt, s így nem tudtuk

megcsinálni az órát, de van itt egy maszek, aki ha fűrés rá egy lyukat, javítható lenne az óra. Mindössze 60 forintba kerülne.

Az első pillanatban megörültem, hiszen csak jó, hogy az amúgy is kellemetlen kiadásnál megtakaríthatok 60 forintot. De ekkor jött ám a hideg zuhany. Ránéztem a javítási cédulára, ahol a következő módosított szöveg állt:

— 120 + 60 forint, azaz összesen 180 forint.

Ezek után szó nélkül fogtam az órát és elhagytam a színhelyet. Amikor kissé lecsillapodtam, betértem az órával a ktsz másik fiókjába a Kársz utcában. Itt még az előbbinél is tüzetesebben megvizsgálták az óra belsejét, majd közölték, hogy 80 forintba kerül a javítás. Kis időt ugyan itt is kellett várnom, de végül csak elkészült az óra, s meghozták az előbbinél 100 forinttal olcsóbban — »fűrés« nélkül. Az óra azóta nagyszerűen működik és én most már csak azt szeretném tudni, miért lehetséges az, hogy ugyanazt az órát, ugyanazal a hibával, ugyanannak a kisipari szövetkezetnek két részlege két különböző áron — még hozzá nem is kis differenciával — akarta megjavítani?

VAGY TALÁN attól függ az órák javítási ára, hogy melyik órajavító mennyire akarja: szövetkezeti fedőnével saját zsebre, »maszek« alapon« megfűrés a szerencsétlen órajavítatók pénztárcáját?!

H. L.-né

Újításokkal az automatizálás felé

Sikeres kezdeményezések a Textilművekben

A Szegedi Textilműveket évekkel ezelőtt a legkorszerűbben építették és szerelték fel. Múltán vitva ki ez a bel- és külföldi szakemberek elismerését. Mégis melyreható változtatásokat hajtottunk végre a gépek szerkezetében, a gyártási eljárásokban és a munkafolyamatokban egyaránt. Időközben ugyanis új elképzelések láttak napvilágot a pamutfonásban, melyeket nekünk is meg kellett valósítani, hogy az üzem továbbra is a legmodernebb gyárak közé tartozzék. Már a gépek bejárása után megkezdődött — és azóta is szüntelenül tart — az üzem műszaki gárdájának állhatatos küzdelme a technika fejlesztéséért, a termelékenység növeléséért, a mind jobb minőségért, s a munkafolyamatok könnyítéséért. Ebben a munkában gazdag eredményeket értünk el az elmúlt években.

Egyik nagy jelentőségű intézkedés volt például Arisztov szovjet kutatómérnök elgondolásának megvalósítása, amely fonalunknál lényeges minőségjavulást hozott.

Eszerint a korábbi egyenes szálvezetés helyett ferde fátlyvezetést alkalmaztunk a nyújtógépeken, sőt magát

a nyújtóművet is átalakítottuk —, de újításokkal sok változtatást eszközöltünk más gépeken is.

Előfonógépeinket például középszálú anyagok feldolgozására gyártották. Tudva, hogy a gyapot behozatala hatalmas összegekbe kerül, ezért is kell olcsóbb, gyengébb minőségű, rövidebb szálú nyersanyagokból is jó minőségű fonalat előállítani. Ez úgy vált lehetővé, hogy az újítók átalakították a meghajtórészt, biztosítva így a megfelelő hengerköz-állítást.

A termelékenység tervbe vett 15—20 százalékos növelése is nagy gondot okozott, mert nehéz arányosan megoldani minden gépelsőnél. A tisztítóüzemben például a gyártó cég óránkénti 150 kilogrammos maximális teljesítőképességet írt elő egy-egy gépnel, ugyanakkor 180—200 kilogrammos teljesítménnyel üzemeltetjük ezeket. Ezt is csak bizonyos szerkezeti változtatásokkal tudtuk elérni.

Az üzem műszaki kollektívája egy hulladék-vissza-keverőgépet szerkesztett, mely az anyag jobb előkészítését biztosítja.

Ezenkívül verőszerszámokat alkalmazunk, melyekkel változatlan termelés mellett jobban bontott és tisztított nyersanyagot tudunk gyártani. A kártolóban is több átalakítást hajtottunk végre, úgynevezett merev bevontokat alkalmaztunk a gépeken, s így mintegy négy százalékkal növeltük a teljesítőképességüket.

Mindezekben kívül az üzem műszaki gárdájának közös, újfajta munkamódszerre is rá kellett nevelnie a dolgozókat. Ez sem volt egyszerű, mert a korábbi, automatizálással vált mozdulatok megváltoztatása az illető dolgozó részéről is nagy önfegyelmet kíván. Mindenestre megértte a fáradozást,

nőtt a termelékenység, gyengébb anyagból is jobb minőségű fonalat tudunk gyártani, s a munkások keresete is javult.

Ezért foglalkoznak a vállalat műszaki dolgozói napjainkban is nagy számú kísérletezésekkel az üzemben. Még az sem kedvetleníti el a műszaki gárdát, ha egyik-másik elképzelés nem vá-

lik be azonnal, hanem tökéletesíteni kell. Ilyen például a gyűrűsfonógépek főlé tervezett lefűvőberendezés, mely folytonos mozgás közben a rájuk rakódott port lefűjti. El is készítettük ezt, s csak akkor láttuk, hogy a motorja néhány órással üzemeltetésre alkalmas csupán. Így azután ezzel a tervvel még várni kell. Vannak azután olyan célkitűzések, melyek megvalósításához egy-két esztendő is szükséges. Ilyen például a kártológépeknél egyes kisegítő munkaszervek beépítése, melyek a jelenlegi minőség mellett lényegesen nagyobb termelékenységet biztosítanak.

Tervbe vettük azután a tisztítóüzemrész teljes automatizálását is.

Ez azt jelenti, hogy itt majd szinte emberi erő alkalmazása nélkül folyik az anyag feldolgozása és mozgása. Hasonló könnyítést jelent majd — ha a kísérletek eredményre vezetnek — az automata hüvelyválogató, amelynek segítségével ezt a nehéz és fáradságos munkát is gépi erővel lehet végeztetni. Dolgozunk továbbá az anyagmozgatások mechanizálásán és még több más folyamat gépesítésén, vagy egyszerűsítésén is.

Amikor még terveztek vállalatunkat, azt a feladatot tűzték ki, hogy a festő alapanyaghoz gyártson fonalat. Ma már ott tartunk, hogy alacsonyabb minőségű gyapotból jobb fonalat gyártunk, s ebből exportra is készítenek pulóvereket, damasztárakat, azonkívül felhasználják bélésláruk és egyéb, finomabb cikkek előállításához is. Egyedül

ez a minőségi változás évente másfél-kétfélmillió forint termelési érték növekedést jelent a vállalat részére.

Hasonló sikereket kívánunk elérni továbbra is, s ezért

figyelmünk minden ötletre, javaslatra, észrevételre, melyet a dolgozók tesznek.

Ezekben pedig nincs hiány, hiszen csupán az elmúlt nyolc esztendő alatt ebben a modern gyárban 1936 újítást nyújtottak be, melyből ezerszáz meg is valósult.

Bodó Zoltán
főtechnológus

Ma negyven éve...

A Károlyi-kormány hadügyminisztere proklamációt tett közzé, s ebben bejelentette, hogy az összes frontokon lévő magyar csapatok leteszik a fegyvert. A kormány állást foglalt a köztársasági államforma mellett, miután a néptömmegek a fővárosban is nagy tüntetéseken fejezték ki elszánt akarataikat a királysággal való leszámolásra, a köztársaság megteremtésére.

Szegeden is megalakult a Katona Tanács és a rendfenntartására statáriumot hirdetett. Ezzel főként a forradalom továbbfejlesztését szerezte volna meggyátó a Nemzeti Tanácsban és a Katona Tanácsban megbúvó forradalom-ellenes elemek. A város egész területén tilos volt a szeszes italok árusítása. Megalakult a polgárorség. Kiengették a politikai foglyokat, számszerint mintegy hetvenet.

Ugyanezen a napon megalakult Szegeden a Radikális Párt, amely a haladó polgári értelemséget tömörítette. Előnk lett dr. Hollós József, alelnökök: Móra Ferenc és Juhász Gyula. A párthoz sokan csatlakoztak olyanok is, akik később az ellenforradalom helyi vezetői lettek.

A szegedi vasutasok lemondása kényszerítették Uray Zoltán üzletvezetőt. — A Nemzeti Tanács elhatározta, hogy szabadon engedje a hazabocsátja értéktárgyait. — Kelemen Béla, Csongrád megye és Szeged főispánja, a későbbi hírhedt ellenforradalmár, e napon kelt levelében följajlotta szolgálatait a Nemzeti Tanácsnak.